

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยบูรพา ในด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการบริการชุมชน ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และด้านการบริหาร ในทศวรรษหน้า มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องและสำรวจข้อมูลเบื้องต้น

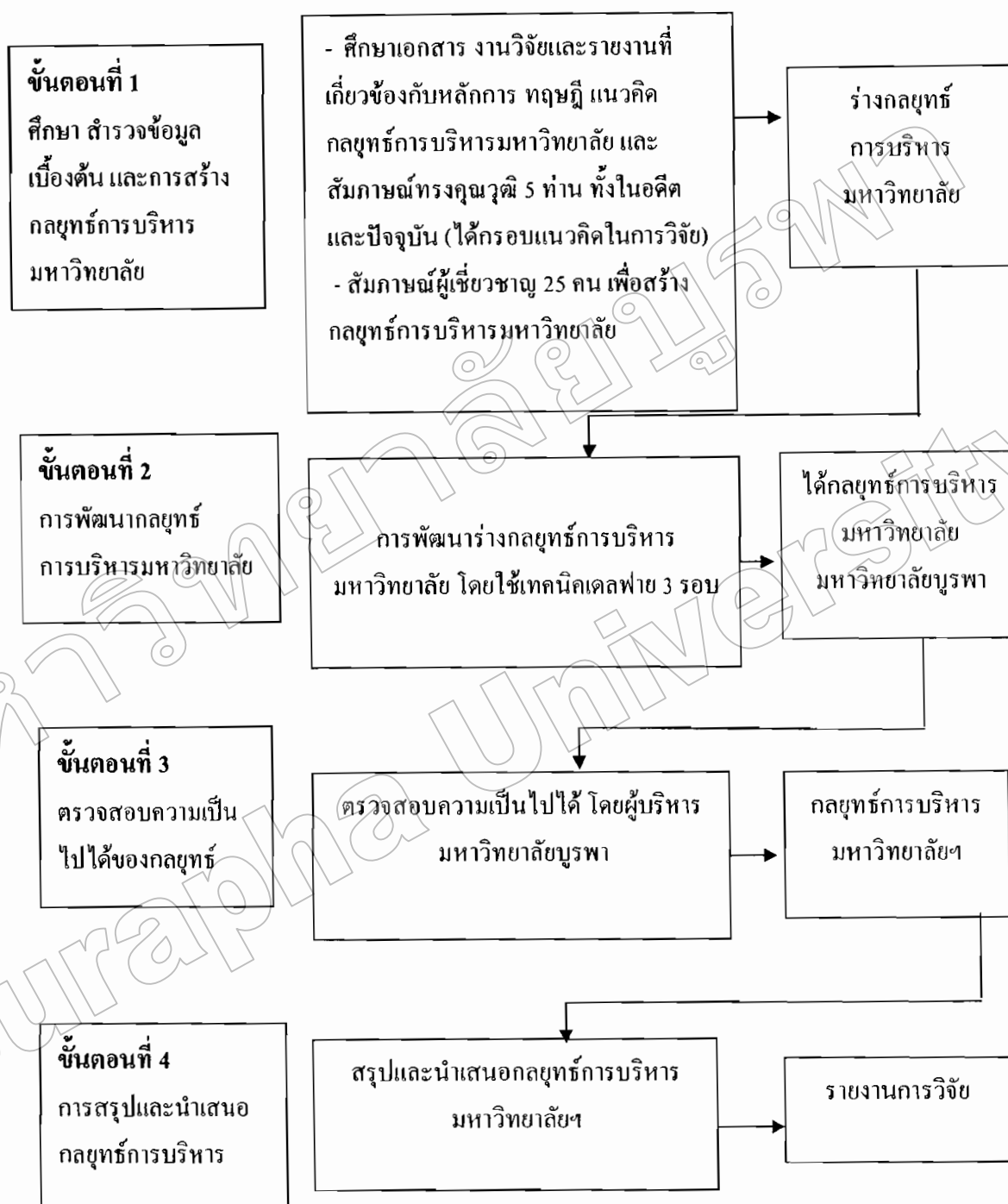
เป็นการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น จากหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ตำรา บทความ งานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวคิดหลักการบริหารงานอุดมศึกษา แนวคิดหลักการ กำหนดกลยุทธ์การบริหารการศึกษา หลักการทฤษฎีการบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ พร้อมสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ที่มีความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อสร้างกรอบความคิดในการวิจัย และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสัมภาษณ์ มาจัดกรอบการสัมภาษณ์ เพื่อไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 25 คน เพื่อร่างกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในทศวรรษหน้า : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา ในด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการบริการชุมชน ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และด้านการบริหาร

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในทศวรรษหน้า : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา โดยใช้เทคนิคเดลฟาย จากผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้ กลยุทธ์ที่มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และมีความสมบูรณ์ จากขั้นตอนที่ 1

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัย ในกำกับของรัฐ : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา โดยผู้บริหารมหาวิทยาลัยบูรพา

ขั้นตอนที่ 4 สรุปและนำเสนอกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา

ซึ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยทั้ง 4 ขั้นตอน สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเพื่อสร้างกลุ่ทุการบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ :

กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและดำรงข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ทุการบริหาร

มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในทศวรรษหน้า : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา (รอบที่ 1)

1. วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อศึกษา แนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัย
- 1.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การบริหาร

มหาวิทยาลัย

2. วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ :

กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพาโดยศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน (ได้กรอบแนวคิดในการวิจัย) และ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 25 คน เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐใน ทศวรรษหน้า : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา

2.1 แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนนี้มาจาก 2 แหล่ง คือ

- 2.1.1 เอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การบริหาร

มหาวิทยาลัย

- 2.1.2 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

2.2 การเลือกผู้เชี่ยวชาญ ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

- 2.2.1 เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ หรือเป็นผู้ที่เคยเป็นผู้บริหาร มหาวิทยาลัยบูรพา ในระดับอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี วิทยาลัย ผู้อำนวยการสำนัก หรือ
- 2.2.2 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้าน การบริการวิชาการแก่สังคม ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และด้านการบริหาร

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัย ในกำกับของรัฐในทศวรรษหน้า : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา

3.1 วิธีการสร้างเครื่องมือ

- 3.1.1 แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดถึง โครงสร้าง เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ ทิศทางกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัย โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 3.1.1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยและเครื่องมือการวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ กลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

3.1.1.2 กำหนดข้อคำถามตามโครงสร้างตามภารกิจ 5 ด้าน ได้แก่ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการบริการชุมชน ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการบริหาร

3.1.1.3 นำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และภาษาที่ใช้ปรับปรุงตามคำแนะนำก่อนนำไปสัมภาษณ์จริง

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 25 คน และไปติดต่อด้วยตนเองอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย ระเบียบวิธีการวิจัยที่ต้องเก็บข้อมูล 3 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกเป็นการสัมภาษณ์ โดยนัดหมายเวลาเพื่อการสัมภาษณ์ใช้เวลาประมาณ 1 - 2 ชั่วโมง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ โดยตัดข้อความซ้ำซ้อนกัน แล้วสรุปประเด็นเรื่องเป็นข้อความ แสดงเป็นความถี่ และอันดับ สรุปเป็นประเด็นเพื่อสร้างแบบสอบถามตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในทศวรรษหน้า : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา (รอบที่ 2 และรอบที่ 3)

1. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในทศวรรษหน้า : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา

2. วิธีดำเนินการ

รวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญโดยการใช้เทคนิคเดลฟาย โดยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 25 คน

2.1 การเลือกผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถาม

การเลือกผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถามตามเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟายผู้วิจัยกำหนดผู้เชี่ยวชาญไว้ 25 คนโดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

2.1.1 เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ หรือเป็นผู้ที่เคยเป็นผู้บริหารมหาวิทยาลัยบูรพา ในระดับอธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก หรือ

2.1.2 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และด้านการบริหาร

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมในขั้นตอนนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับประเด็นกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยในทศวรรษหน้า : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา โดยใช้เทคนิคเดลฟายโดยมีรายละเอียด ดังนี้

แบบสอบถามรอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการสัมภาษณ์ในขั้นตอนที่ 1 ในประเด็นของกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยในทศวรรษหน้า : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ข้อมูลที่เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์ และหน่วยงานต้นสังกัด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญว่ากลยุทธ์มีความเป็นไปได้เพียงใด ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือมีความเป็นไปได้มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว, 2535)

5 หมายถึง มีความเป็นไปได้มากที่สุด

4 หมายถึง มีความเป็นไปได้มาก

3 หมายถึง มีความเป็นไปได้ปานกลาง

2 หมายถึง มีความเป็นไปได้น้อย

1 หมายถึง มีความเป็นไปได้น้อยที่สุด

แบบสอบถามรอบที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่มีข้อความเหมือนรอบที่ 1 โดยเพิ่มตำแหน่งมัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญนั้นตอบจากคำตอบใน รอบที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนทบทวนคำตอบ

3. วิธีการสร้างเครื่องมือ

เป็นแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในทศวรรษหน้า โดยใช้เทคนิคเดลฟาย มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

แบบสอบถามรอบที่ 2

1. ผู้วิจัยดำเนินการ โดยการนำผลสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญ 25 ท่าน ในขั้นตอนที่ 1 เกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยในทศวรรษหน้า: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา มาสรุปเป็นค่าความถี่ และแสดงเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2. จากนั้นนำให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อแก้ไขเนื้อหา ภาษาที่ใช้ก่อนนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

แบบสอบถามรอบที่ 3

ผู้วิจัยนำคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามรอบที่ 2 มาคำนวณค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของแบบสอบถาม โดยเพิ่มตำแหน่ง ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญนั้นเห็นสอดคล้องตอบและทบทวนคำตอบตนเองที่ให้ไว้

4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 25 คน ในรอบที่ 2 พร้อมแบบสอบถาม และนำไปให้ด้วยตนเองส่วนรอบที่ 3 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันคำตอบ และรับด้วยตนเองเช่นเดียวกัน

5.. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 25 คน วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

รอบที่ 2 วิเคราะห์โดยการหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของกลุ่มรายชื่อ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมโดยคอมพิวเตอร์และนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปแสดงไว้ในแบบสอบถามรอบที่ 3

รอบที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของกลุ่มรายชื่อ โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ และพิจารณาข้อที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด

เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ชุดที่ 1 และ 2 ใช้การวิเคราะห์ค่าทางสถิติ โดยการหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยควอไทล์รายชื่อ ดังนี้ (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2542 หน้า 34)

1. ค่ามัธยฐาน มีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ค่ามัธยฐานระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความเป็นไปได้มากที่สุด

ค่ามัธยฐานระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความเป็นไปได้มาก

ค่ามัธยฐานระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความเป็นไปได้ปานกลาง

ค่ามัธยฐานระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความเป็นไปได้น้อย

ค่ามัธยฐานระหว่าง 1.50 – 1.49 หมายถึง มีความเป็นไปได้น้อยที่สุด

เกณฑ์การพิจารณาข้อความเพื่อนำไปกำหนดกลยุทธ์การบริหารที่เหมาะสมใช้ข้อความที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

2. ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

เกณฑ์การพิจารณาข้อความเพื่อนำไปกำหนดกลยุทธ์การบริหารที่เหมาะสม ใช้ข้อความที่มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตั้งแต่ 1.50 ลงมา

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

1. วัตถุประสงค์

การศึกษาในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยในทศวรรษหน้า : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อนำไปใช้

2. วิธีดำเนินการ

การตรวจสอบความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในทศวรรษหน้า : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบโดยความคิดเห็นจากผู้บริหารมหาวิทยาลัยบูรพา

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 70 คน ประกอบไปด้วย อธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการสำนัก กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาความเป็นไปได้คัดเลือกจากผู้บริหารมหาวิทยาลัยบูรพา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์และตาราง เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) จำนวน 63 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความเป็นไปได้โดยผู้บริหารมหาวิทยาลัยบูรพา ว่ากลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในทศวรรษหน้า : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติเพียงใด โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนความคิดเห็น ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว , 2535 หน้า 22-24)

5 หมายถึง มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในระดับน้อยที่สุด

5. วิธีการสร้างเครื่องมือ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

นำคำตอบรอบที่ 3 ในขั้นตอนที่ 2 จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยในทศวรรษหน้า : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา มาพิจารณา และปรับปรุงเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบของกลยุทธ์

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

6.1 ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

6.2 ส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง และแนบซองโดยการเขียนชื่อ-นามสกุลของผู้วิจัย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับคืน

6.3 การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม จำนวน 70 ฉบับ ไปยังผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้รับคืนจำนวน 63 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93 และผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามให้คะแนนตามน้ำหนักที่กำหนดไว้ และนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายการวิจัยต่อไป

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายข้อ โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, และบุญส่ง นิลแก้ว 2535, หน้า 34) ดังนี้

4.50 – 5.00 หมายถึง กลยุทธ์มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง กลยุทธ์มีความเป็นไปได้ในระดับมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง กลยุทธ์มีความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง กลยุทธ์มีความเป็นไปได้ในระดับน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง กลยุทธ์มีความเป็นไปได้ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการพิจารณาว่า กลยุทธ์มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติใช้ข้อความที่มีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 4 สรุปและนำเสนอกลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในทศวรรษหน้า : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา